

Сяо Гуйян
Олена Євгенівна Реброва

Структура підготовленості майбутніх викладачів фортепіано до роботи з учнями-початківцями на засадах мистецької інноватики

УДК 378.78.37.01
DOI <https://doi.org/10.24195/artstudies.2024-1.9>

Сяо Гуйян
аспірант кафедри музичного мистецтва і хореографії
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
ORCID: 0009-0006-7345-7935

Олена Євгенівна Реброва
доктор педагогічних наук, професор, кафедра музичного мистецтва і хореографії
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
ORCID: 0000-0001-7549-6811

Дослідження присвячено проблемі феномену підготовленості майбутніх викладачів фортепіано до роботи з учнями-початківцями на засадах мистецької інноватики, що є результатом системної цілеспрямованої фортепіанної підготовки здобувачів першого рівня вищої освіти спеціальностей 025 «Музичне мистецтво» та 014 «Середня освіта (Музичне мистецтво)». Актуальність дослідження обґрунтована на основі аналізу стану проблеми в соціокультурному, музично-освітньому середовищі Китаю та України. Представлено аналіз актуальних досліджень проблеми. Теоретично обґрунтовано та підтверджено спостереженнями практики, що підготовленість майбутніх викладачів фортепіано до роботи з учнями-початківцями на засадах мистецької інноватики є професійною інтегрованою якістю, яка відповідає їхнім потребам у викладацькій самореалізації та забезпечує конкурентоспроможність на ринку праці завдяки тому, що здатність поєднувати традиційні методи викладання фортепіано з розвивально-освітнім ресурсом мистецької інноватики формується вже під час набуття вищої освіти в університеті.

Мета статті – представити структурні компоненти підготовленості майбутніх викладачів фортепіано до роботи з учнями-початківцями різних вікових груп на основі мистецької інноватики. Відповідно до мети обґрунтовано доцільність орієнтації дослідження на такі компоненти та їх функції: «Мотивація до викладацької діяльності», що виконує функцію викладацького спрямовання мотиваційно-професійної сфери особистості; «Орієнтація в традиційних та інноваційних формах викладання мистецтва», що виконує інноваційно-компетентнісну функцію; «Культура мистецької інноватики в художньо-комунікативному процесі навчання гри на фортепіано», що виконує творчо-комунікативну функцію; «Інноваційно-творча ініціатива у викладацькій діяльності», що виконує інноваційно-праксеологічну функцію. Представлено структуру кожного компонента, їх взаємозв'язок, показано системність зв'язків компонентів кожного компонента, що вказує на цілісність досліджуваної якості та її системний характер.

Ключові слова: майбутні викладачі фортепіано, навчання гри на фортепіано, учні-початківці, структурні компоненти, підготовленість, професійна підготовка, функції, мистецька інноватика, інноваційні технології.

Постановка проблеми. Професійна підготовка майбутніх викладачів фортепіано передбачає опанування методикою викладання, а також практичну складову у вигляді викладання гри на фортепіано учня мистецьких шкіл. Слід також нагадати, що гра на фортепіано викладається також і в дитячих будинках творчості, в умовах гурткової роботи, в умовах неформальної та інформальної освіти. До реалізації таких освітніх послуг залучаються й випускники, що отримали кваліфікацію «учитель музичного мистецтва» за спеціальністю 014 «Середня освіта (Музичне мистецтво)». Отже, набуваючи відповідну підготовку під час навчання в ЗВО, здобувачі мають змогу викладати гру на фортепіано за умов якісно сформованих компетентностей. До таких можна віднести як виконавську, музично-теоретичну, так і методичну. Стосовно методичної підготовки щодо викладання гри на фортепіано, то для майбутніх учителів музичного мистецтва це переважно стає предметом або вибіркової дисципліни, або самопідготовки. Це одна з проблем, на яку ми звертаємо увагу, оскільки багато випускників педагогічних університетів, які є громадянами Китаю, залучаються до викладання гри на фортепіано учням навіть на основі диплома за спеціальністю «Середня освіта (Музичне мистецтво)».

Разом із тим існує ще одна проблема, на яку ми звертаємо увагу, – це вік учнів, які починають опановувати гру на фортепіано. У Китаї дуже розвинена приватна практика, курси, які відкрито прикрамицях музичних інструментів (Сяо Гуйян, 2023, с. 256). Отже, початківцями гри на фортепіано стають учні різного віку. Це ускладнює процес навчання, оскільки, крім врахування індивідуальних особливостей учнів, викладач має враховувати його вікові особливості. При цьому програма, що вивчається, не є цікавою для початківців підліткового віку. До того ж слід враховувати і діджиталізацію суспільства: «нову віртуально-естетичну реальність», яка приваблює дітей, через що в них зменшується бажання довгий час сидіти за інструментом (Сяо Гуйян, 2023, с. 256).

З огляду на зазначене підготовка майбутніх викладачів фортепіано в університетах має враховувати всі ймовірні складнощі, тобто враховувати невизначеність тих самих умов, у яких може здійснюватися робота з надання освітніх послуг з навчання гри на фортепіано.

Якщо підготовка майбутніх викладачів фортепіано – це процес, який організований кафедрами, гарантантами, деканатом, то результатом цього процесу є підготовленість здобувачів до виконання тих або інших функцій, до кваліфікованого здійснення

освітнього процесу відповідно до отриманої підготовки певного фахового напрямку.

У контексті нашого дослідження уваги заслуговує феномен підготовленості майбутніх викладачів фортепіано до роботи з учнями-початківцями. Разом із тим, враховуючи мінливість на невизначеність умов, у яких можуть працювати майбутні викладачі фортепіано, важливо звернути увагу на той факт, що освітній процес, зокрема процес навчання музичного мистецтва, постійно оновлюється. Сучасні інноваційні технології, які нерідко приходять в освіту і з економіки, і з інформаційно-цифрового суспільства, застосовуються і в музичному мистецтві, наприклад у процесі навчання гри на фортепіано. Таким чином, підготовка майбутніх викладачів фортепіано до роботи з учнями-початківцями різних вікових категорій має ґрунтуватися на засадах мистецької інноватики разом із традиційними формами й методиками викладання.

Аналіз актуальних досліджень. Почнемо з того, що в дослідженнях із музичної педагогіки, у яких об'єктом є певний від підготовки, експериментальній перевірці підлягає не підготовка як процес, а підготовленість як її результат. Наведемо такі приклади. У дослідженні У Сюаня, присвяченому підготовці майбутніх магістрів музичного мистецтва до формування вокальної культури школярів, визначено сутність результату такої підготовки, а саме «підготовленості» до такої роботи засобами технології партисипації. Це інноваційна технологія, яка передбачає активне залучення здобувачів до безпосереднього проведення освітнього процесу, залучення до активних дій із наданням певних функцій та з окресленням відповідальності. У дослідженні У Сюаня цю якість інтерпретовано «як вокально-педагогічну здатність реалізувати багатофункціональний (художньо-світоглядний, виконавський, методичний) ресурс вокальної культури в освітньому процесі зі школярами, у якому вони визначаються співорганізаторами формування власної вокальної культури» (У Сюань, 2020, с. 195–196).

Отже, у зазначеному дослідженні актуальним є застосування партисипативних технологій як мистецько-педагогічних інновацій і розкриття сутності феномену підготовленості як результату підготовки.

Є Чжоу (2020) також розглядає феномен підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до формування художньо-емоційного досвіду школярів. Характерно те, що в дослідженні також представлено два актуальні аспекти: уточнено сутність підготовленості, а також проектування, яке сучасна педагогічна наука відносить до інноваційних технологій. Підготовленість до формування художньо-емоційного досвіду, за Є Чжоу, «передбачає наявність здатності зорієнтуватися музично-освітній процес на тлі врахування чинника полімодальності ментальних репрезентацій художніх емоцій, зумовленого специфікою процесу емоційного сприймання музики» (Є Чжоу, 2020, с. 117).

Цікавим з погляду сучасних інновацій і підготовки майбутніх учителів до роботи з їх застосуванням вважаємо дослідження Пан Сінюя, що присвячене проблемі формування аудіальної культури школярів і підготовці до реалізації цього процесу

бакалаврів музичного мистецтва. Підготовленість як результат такої підготовки дослідник інтерпретує як фахову якість, «що характеризується художньо-естетичним ставленням до звукового середовища та володінням педагогічними засобами впливу на формування аудіальної культури школярів, що передбачає адекватне сприйняття й оцінювання ними розмаїття звукового потоку» (Пан Сінюя, 2019, с. 4). Дослідник застосовує різноманітні техніки та технології, які можна позначити як «віртуальна візуалізація аудіоконтенту» (там само, с. 167), тобто застосовуються психо-акустичні техніки, сучасні цифрові технології, які допомагають активізувати полімодальність сприйняття музичного матеріалу.

Переходячи до висвітлення проблеми застосування інноваційних технологій в освітньому процесі, звертаємо увагу на доробки й дослідження О. Дубасенюк (2009), Д. Козлова (2020), К. В. Завалко і Є. М. Проворова (2021), В. Мішанчук (2015), Г. Реброва (2018), О. Реброва (2019) та ін.

Особливу увагу інноваційним технологіям приділено зарубіжними дослідниками. Зокрема, йдеться про Project Based Learning (PBL), що розглядається як проєктувально-орієнтоване навчання в макропроєктній технології STEAM (міждисциплінарне освітнє середовище). Відповідно до мистецького навчання ця технологія досліджується й запроваджується такими авторами, як Ahmad Dasuki Mohd Hawari, Azlin Iryani Mohd Noor (2020); E. Govers, S. Major, & C. Verburg (2014), O. Gude (2013) та ін.

Щодо інноваційних технологій, які застосовують під час навчання гри на фортепіано, крім означеної партисипативної, акцентуємо увагу на проєктувальних (Хе Цзіні, 2023; Новська, 2015), інтеграційних (Хе Ін, 2023), авторській технології Ван Лу «Когнітивно-ціннісне осягнення художньо-естетичного досвіду в музично-освітньому процесі» (2021); працях Р. Чаффіна, Г. Імре, А. Ф. Лем'є, К. Чен (Chaffin, R., Imreh, G., Lemieux, A.F., & Chen, C., 2003), де представлено експертне вирішення різних проблем фортепіанного навчання, зокрема, із сучасного погляду.

Процес навчання гри на фортепіано й підготовленість до цього як фахова якість майбутніх викладачів фортепіано потребують визначення її структури та критеріїв оцінювання для кваліметрії досягнень завдяки застосуванню інноваційних технологій.

Мета статті – представити структурні компоненти підготовленості майбутніх викладачів фортепіано до роботи з учнями-початківцями різних вікових груп на основі мистецької інноватики.

Методологія дослідження. У процесі наукової рефлексії та розвідок щодо структури і критеріїв оцінювання підготовленості майбутніх викладачів фортепіано до роботи з учнями-початківцями на засадах мистецької інноватики було застосовано системний підхід, який дав змогу розглянути досліджуваний феномен як системне явище, складники якого становлять цілісну структуру. Завдяки цьому, скориставшись функціональним підходом, ми визначили функції кожного компонента, що дало змогу точніше визначити їх конструкції. Щодо

методів, то застосовано було метод теоретичного моделювання та наочний метод для якіснішого сприйняття цілісної моделі.

Результати та їх обговорення. Феномен підготовленості майбутніх викладачів фортепіано учням-початківцям на засадах мистецької інноватики насамперед може бути розглянуто з позиції інтенцій самих здобувачів. Йдеться про такі, які спрямовують особистості самореалізуватися саме у викладанні гри на фортепіано. У цьому контексті варто звернути увагу на дослідження Лю Сянь (2019), яке присвячене феномену методично-спрямованої самореалізації майбутніх учителів музичного мистецтва, що проявляється й об'єктивується саме в процесі фортепіанної підготовки. Серед чинників, які впливають на таку потребу в самореалізації, дослідниця вказує на «мотивацію власного іміджу» (там само, с. 73). Дослідниця наголошує на тому, що така мотивація викликана ще й обставинами ринку праці, які актуалізують конкурентоспроможність викладача фортепіано. Таким чином, можна класифікувати три типи власного іміджу викладача фортепіано: виконавський стиль (О. Реброва, 2011), «власний стиль викладання» (Ю. Найда, 2012) і стиль методичної самореалізації (Лю Сянь, 2019). Стиль викладання та стиль методичної самореалізації як прагнення конкурентоспроможності дещо відрізняються. Перший – це потреба, спрямована суто на себе, на власні здатності, унікальні риси як фахівця-викладача, який може якісно виконати твір, показати свої можливості, свій виклад інтерпретації, здатність застосувати метафори, певні наративи. Це також самореалізація, разом із тим це прагнення іміджу, осмислене ставлення до того, як тебе сприйматимуть інші, тобто акцент робиться на власних відчуттях своєї унікальності як викладача. Стиль методичної самореалізації, на наш погляд і відповідно до визначення, що дає Лю Сянь (2019), усе ж таки спрямований більше на здобутки учня, через які викладач знаходить відчуття творчої самореалізації, відчуття задоволення викладацьких потреб через досягнення учнів і конкурентоспроможності.

На підставі теоретичних узагальнень і практичного досвіду вводимо перший компонент: «Мотивації до викладацької діяльності». У цілісному феномені підготовленості майбутніх викладачів фортепіано до роботи з учнями-початківцями на засадах мистецької інноватики цей компонент виконує *функцію викладацького спрямовання мотиваційно-професійної сфери особистості*.

У дослідженні цей компонент має два конструкти, які є взаємозв'язаними. Перший конструкт – це безпосередньо інтерес до опанування методикою викладання фортепіано. Він проявляється не лише під час вивчення дисципліни з викладання фортепіано, а й на різних дисциплінах виконавської фортепіанної підготовки. Студенти задають запитання методичного характеру, вони із зацікавленням ставляться до методичних аспектів виконання різних фортепіанних творів, зокрема в класі концертмейстерства. Другий конструкт – методична самоосвіта. Зацікавлене ставлення до викладання фортепіано може обмежуватися тими можливостями, які забезпечуються в освітньому процесі. Але з іншого погляду на ціліс-

ний компонент дієвим ресурсом стає самоосвіта здобувача, зокрема в галузі викладання фортепіано. Методична самоосвіта здійснюється в різні способи: читання методичної літератури; присутність на відкритих складаннях модулів, активність під час таких заходів тощо. Разом із тим активність зацікавленого ставлення виявляється через самоосвіту. Тому враховувати такий конструкт вважаємо доцільним, оскільки він кристалізує ціннісні потреби майбутніх викладачів до роботи з учнями-початківцями через набуття необхідних методичних знань, умінь, отриманих шляхом самоосвіти.

Питання конкурентоспроможності, яка забезпечується методичною компетентністю, стосується сегмента мистецької інноватики. Опанування інноваційними методиками також має входити до переліку потреб, що забезпечують конкурентоспроможність. Водночас практика засвідчує, що саме викладання виконавських дисциплін не розглядається здобувачами як процес, що потребує певних інновацій. Стосовно таких уявлень пише Лю Цзя, яка наголошує на особливому виді методичної підготовки майбутніх магістрів, які навчаються викладати вокал, а саме на підготовці до інноваційно-фахової діяльності (Лю Цзя, 2017). Дослідниця визначає сутність такої діяльності, яка, за її інтерпретацією, має бути «обґрунтованою, гуманістичною, спрямованою та технологічно забезпеченою», що «будується на основі об'єктивних, системно значущих змін у змісті та методах фахової освіти» (там само, с. 8). Результатом методичної підготовки до застосування такої діяльності є, відповідно до вже представленої в цій статті наукової логіки, підготовленість як «цілісна, інтегрована властивість особистості, утворена на засадах сформованих ціннісних орієнтацій, прагнення до творчої самореалізації як домінантної риси особистості» (там само, с. 9). Таким чином, дослідниця вказує на ціннісний вектор інноваційної діяльності майбутніх магістрантів, який забезпечує прагнення до творчої самореалізації. Відповідно до цього і в структурі досліджуваної якості введено мотиваційно-потребовий компонент. Хе Цзіні вводить методично-умотивований компонент, у структурі якого визначає «прагнення набуття методичної компетентності у фортепіанному виконавстві» (Хе Цзіні, 2023, с. 5) відповідно до феномену художньо-проектувального досвіду.

Підготовка до інноваційної діяльності майбутніх фахівців у закладі освіти є ознакою інноваційної культури закладу загалом, зазначає Д. Козлов (Козлов, 2020, с. 81). На мотивацію до досягнення інноваційної культури особистості (у дослідженні Д. Козлова це майбутній керівник, менеджер закладу освіти) вказує структура, запропонована автором. До блоку аксіологічно-рефлексивного компонента включено «аксіологічно-мотиваційну складову» (Д. Козлов, 2020, с. 198). Усі цінності, що мають локальний, особистісний характер, стосовно професійних функцій мають бути відрефлексовані, отже, відрефлексованими мають бути й мотиви, цілі, які ставить перед собою керівник. Така концептуальна позиція дослідника суголосна і з діяльністю викладача, який умотивований на творчу самореалізацію та конкурентоспроможність. І умотивованість має бути ним усвідомлена

в контексті того, що без сучасних освітніх інновацій не можна досягти рівня, який суголосний суспільним вимогам щодо викладача.

Стосовно викладання музичних дисциплін, з огляду на цілісність феномену підготовленості майбутніх викладачів фортепіано до роботи з учнями-початківцями до методично-викладацького компонента треба додати ще й безпосередньо мистецько-інноваційну змістову лінію, тобто потреба у викладанні фортепіано має бути зорієнтована на опанування інновацій мистецької освіти. Фортепіанна підготовка здобувачів також тепер здійснюється за умов активного застосування мистецької інноватики. Це і інформаційно-комунікативні технології, які забезпечують онлайн-освіту; і міждисциплінарні, поліхудожні технології, які здійснюються на основі поєднання різних видів мистецтва для активізації полімодальних процесів сприйняття художнього образу; і проєктувальні технології, що застосовують «подію» (event) як інновацію в навчанні гри на фортепіано. Усе зазначене потребує певної орієнтації в мистецьких інноваціях. Разом із тим треба орієнтуватися і в традиціях навчання гри на фортепіано, оскільки певні процеси мають бути обов'язковими для формування музичного мислення, розвинення виконавського апарату, опанування різними видами виконавської техніки піаніста здобувачами різних вікових груп.

На основі зазначеного було вибрано другий компонент – «Орієнтація в традиційних та інноваційних формах викладання мистецтва». Цей компонент також передбачає врахування двох взаємозв'язаних конструктів. Перший конструкт передбачає *орієнтацію в інноваціях мистецької освіти та її технологіях*. Цей конструкт є обов'язковим, оскільки загальний зміст мистецької інноватики, різноманітні новітні технології викладання мистецтва мають свій потенціал і для процесу викладання гри на фортепіано. Саме перенесення мистецьких інновацій на розв'язання конкретних методичних завдань є ознакою творчої особистості викладача. Тому другим конструктом є *наявність знань і умінь гармонізувати традиції та інновації у викладанні фортепіано*. Зазначений конструкт виявляється під час педагогічної практики, коли здобувачі мають змогу реалізувати знання мистецької інноватики з опануванням традиційних методів навчання учнів гри на фортепіано.

Зазначений компонент виконував у дослідженні *інноваційно-компетентнісну функцію*, що ґрунтується на загальному рівні «інноваційної культури» (Д. Козлов) майбутнього викладача.

Обґрунтовуючи актуальність досліджуваного феномену, ми звернули увагу на той факт, що в сучасному соціокультурному середовищі учнями-початківцями в Китаї можуть бути діти різних вікових груп. Це зумовлює не лише методику навчання гри на фортепіано, а й уміння спілкуватися з різними категоріями учнів. Крім того, у Китаї дуже активно використовуються інформальні умови надання мистецько-освітніх послуг, зокрема приватна практика. У мистецьких школах України також надається можливість приступити до навчання учням не лише з 5, 6 років, а й трохи старшим за віком. Але такої активної практики не спостерігається. Радше це виняток із правил. Разом із тим навчання гри на фортепіано може здійснюватися

в дитячих будинках творчості, в умовах гурткової роботи. Усе вимагає від викладача певних творчих якостей, серед яких – якість здатності до художньо-творчого спілкування з учнями різних вікових груп. Отже, стає подвійне завдання: творчий вибір мистецьких інновацій і якісне, відповідне до віку учнів художньо-комунікативне середовище.

Комунікації у навчанні гри на фортепіано також є предметом досліджень науковців. Так, наприклад, Хе Цзіні (2023) додає до структури художньо-проєктувального досвіду майбутніх викладачів фортепіано «діяльнісно-комунікативний компонент». Його елементами дослідниця визначає: «наявність практики художньо-комунікативних дій; активність в опануванні художньо-комунікативного ресурсу фортепіанної підготовки» (Хе Цзіні, 2023, с. 5). Хе Ін (2023) досліджує методичну компетентність стосовно навчання ансамблевого музикування майбутніх викладачів фортепіано, у межах якої вона вказує на функції зазначеної компетентності в цілісній фортепіанній підготовці. Серед таких функцій визначено комунікативно-рефлексійну (Хе Ін, 2023, с. 5). Звертаємо увагу також на існуючі кластери кваліфікації, серед яких «Комунікації» є такими, що передують «Автономності». Здатність діяти автономно й відповідально неможлива без вміння здійснювати комунікацію взагалі та відповідно до професійних аспектів зокрема. У підготовці майбутніх викладачів фортепіано комунікації мають мистецьку забарвленість», відповідно до цього й мистецькі інновації, які застосовує майбутній викладач фортепіано під час навчання, мають супроводжуватися якісним рівнем комунікативно-творчої компетентності.

З огляду на зазначене вводимо третій компонент до феномену підготовленості майбутніх викладачів фортепіано до роботи з учнями-початківцями. Це «Культура мистецької інноватики в художньо-комунікативному процесі навчання гри на фортепіано». Поняття «культура» в цьому контексті розуміється як якість, міра засвоєння педагогічного потенціалу мистецької інноватики як ресурсу в створенні якісного художньо-комунікативного середовища навчання гри на фортепіано учнів різних вікових груп. Відповідний компонент виконує *творчо-комунікативну функцію*.

Цей компонент також має два конструкти, які складають його цілісну системну модель. Перший конструкт – наявність комунікативної культури та відповідних якостей, гнучке їх застосування у фортепіанному виконавстві. До якостей належать: комунікабельність, уміння слухати, асертивність, уміння враховувати вікові особливості учнів під час спілкування. Другий конструкт – комплекс умінь прямого й опосередкованого мистецького комунікування. Йдеться про вміння розмовляти про музичний твір під час його вивчення з учнем, взагалі розмовляти про музику, про образ твору. Іншим ракурсом умінь є опосередковане спілкування, тобто вміння спілкуватися із самим твором. Це є процес роботи над твором, його інтерпретацією, уміння розуміти думку композитора, визначити своє розуміння цієї думки та вміння «відгукуватися» на неї під час виконавської інтерпретації. Але таким чином, щоб учням ця думка також була зрозумілою.

Останній компонент підготовленості майбутніх викладачів фортепіано до роботи з учнями-початківцями мав суто практичний, але творчий характер – він виконував *інноваційно-праксеологічну функцію*. Оскільки пошук інновацій у викладанні гри на фортепіано передбачав здатність застосовувати відомі інновації мистецького навчання в процесі викладання гри на фортепіано, гнучке їх оброблення та певні трансформації, то без творчих проявів особистісних якостей викладача це варто реалізувати. Проте всі ідеї мають бути практично реалізовані. А це потребує також певних умінь та якостей. Отже, компонент, який відповідає зазначеним ознакам, було номіновано як «Інноваційно-творча ініціатива у викладацькій діяльності». Він також складався з двох конструктів, які мають системні зв'язки. Перший конструкт – творчо-пошукова активність щодо інтенсифікації викладацької ефективності на засадах мистецької інноватики. Цей конструкт має також системні зв'язки з конструктами попередніх компонентів, оскільки саме орієнтація в мистецькій інноватиці, умотивованість на досягнення новітніх технологій стають поштовхом пошуку відповідних ресурсів. Художньо-комунікативний тренд у мистецькій освіті та практиці зумовлює активне залучення здобувачів, а саме учнів-початківців, до обговорення пропонуваніх інновацій. Разом із тим усі ці творчі та комунікативні напрацювання мають бути практично втілені в процес навчання гри на фортепіано. Для цього майбутній викладач повинен продемонструвати сформовані якості організаційної компетентності, застосувати власний фасилітаційний ресурс для залучення учнів до самостійних проявів творчості та самостійності. Для цього має бути активізований другий конструкт – інноваційно-організаційна винахідливість під час викладацької практики. Цей конструкт також ґрунтується на взаємозв'язку з конструктами попередніх компонентів. Зокрема, зі ступенем здатності вбачати та застосовувати художньо-освітній потенціал тих або інших фортепіанних творів, їх творчо-розвивальний потенціал, що відповідає змісту третього компонента; зі ступенем орієнтації в інноваціях мистецької освіти та її технологіях, умінням поєднувати важливі традиційні методи з інноваціями, що відповідає конструктам другого компонента; а також з налаштованістю на творчу методичну самореалізацію через втілення мистецьких інновацій у практику навчання гри на фортепіано, що відповідає першому компоненту.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Підготовленість майбутніх викладачів фортепіано до роботи з учнями-початківцями на засадах мистецької інноватики є професійною інтегрованою якістю, яка відповідає їхнім потребам у викладацькій самореалізації та забезпечує конкурентоспроможність на ринку праці. Саме завдяки здатності поєднувати традиційні методичні викладання фортепіано з розвивально-освітнім ресурсом мистецької інноватики підготовленість до такої діяльності вже під час набуття вищої освіти в університеті стає запорукою успішної викладацької діяльності в майбутньому.

Зазначена якість складається із чотирьох компонентів, які виконують певну функцію

і мають внутрішню системну властивість завдяки взаємозв'язку відповідних конструктів. Перший компонент – «Мотивації до викладацької діяльності» – виконує функцію викладацького спрямування мотиваційно-професійної сфери особистості; другий компонент – «Орієнтація в традиційних та інноваційних формах викладання мистецтва» – виконує інноваційно-компетентнісну функцію; третій компонент – «Культура мистецької інноватики в художньо-комунікативному процесі навчання гри на фортепіано» – виконує творчо-комунікативну функцію; четвертий компонент – «Інноваційно-творча ініціатива у викладацькій діяльності» – виконує інноваційно-праксеологічну функцію.

Подальшим напрямом дослідження було оцінювання рівня сформованості в майбутніх викладачів фортепіано підготовленості до роботи з учнями-початківцями на засадах мистецької інноватики та перевірка ефективності запропонованих педагогічних умов підвищення кількісних показників зазначеної професійної якості.

ЛІТЕРАТУРА

Ван, Лу. (2020). Підготовка майбутніх магістрів музичного мистецтва до формування художньо-естетичного світосприйняття особистості засобами фортепіанної музики (дис. доктора філософії). Одеса. ПНПУ імені К. Д. Ушинського (Wang, Lu (2020). Preparation of future masters of musical art for the formation of artistic-aesthetic worldview of the individual by means of piano music (PhD thesis). Odesa. SUNPU named after K. D. Ushynsky).

Дубасенюк, О. А. (2009). Інноваційні освітні технології та методики в системі професійно-педагогічної підготовки. Професійна педагогічна освіта: інноваційні технології та методики: монографія (с. 14–47). Житомир: ЖДУ ім. І. Франка (Dubaseniuk, O.A. (2009). Innovative educational technologies and methods in the system of professional-pedagogical training. Professional pedagogical education: innovative technologies and methods: monograph (pp. 14–47). Zhytomyr: State University named after I. Franko).

Козлов, Д. О. (2020). Інноваційна культура майбутнього керівника закладу загальної середньої освіти: теорія та методика розвитку: [монографія]. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка. 496 с. (Kozlov, D.O. (2020). Innovative culture of the future head of the institution of general secondary education: theory and methods of development: [monograph]. Sumy: Sumy SPU named after A.S. Makarenko. 496 p.).

Завалко, К. В., Проворова, Є. М. (2021). Самовдосконалення вчителя музики: інноваційно-праксеологічний підхід. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова (Zavalko, K.V., Provorova, Ye.M. (2021). Self-improvement of a music teacher: Innovative and praxeological approach. Kyiv: NPU named after M.P. Drahomanov).

Лю, Сянь (2019). Педагогічні умови методично-спрямованої самореалізації майбутніх учителів музичного мистецтва в системі фортепіанної підготовки (дис. доктора філософії). Одеса. ПНПУ імені К. Д. Ушинського (Liu, Xian (2019). Pedagogical conditions of methodologically directed self-realization of future musical art teachers in the system of piano training (PhD thesis). Odesa. SUNPU named after K.D. Ushynsky).

Лю, Цзя (2017). Методика підготовки майбутнього викладача вокалу до інноваційно-фахової діяльності

(автореф. дис. канд. пед. наук). Київ. Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова (Liu, Jia (2017). Methodology of training a future vocal teacher for innovative professional activity (PhD thesis abstract). Kyiv. National Ped. University named after M.P. Drahomanov).

Мищанчук, В. М. (2015). Методика використання сугестивних технологій у музично-виконавській підготовці майбутніх учителів музики (автореф. канд. пед. наук), НПУ імені Драгоманова, Київ (Mishchanchuk, V.M. (2015). Methodology of using suggestive technologies in musical-performance training of future music teachers (PhD thesis abstract), NPU named after M.P. Drahomanov, Kyiv).

Найда, Ю. М. (2012). Формування власного стилю викладання музики у студентів вищих педагогічних закладів (автореф. дис. канд. пед. наук), Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Київ (Naida, Yu.M. (2012). Formation of one's own music teaching style in students of higher pedagogical institutions (PhD thesis abstract), National Pedagogical University named after M.P. Drahomanov, Kyiv).

Новська, О. Р. (2015). Методика самопроекування фахового розвитку студентів магістратури у процесі музичного навчання в педагогічних університетах (дис. канд. пед. наук). Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Київ (Novska, O.R. (2015). Methodology of self-design of professional development of master's students in the process of music education in pedagogical universities (PhD thesis). National Pedagogical University named after M.P. Drahomanov, Kyiv).

Реброва, Г. (2018). Акмеологічні технології у формуванні економічної культури майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Вип. 79, 212–222 (Rebrova, H. (2018). Acmeological technologies in the formation of economic culture of future teachers of humanitarian specialties. Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies. Vol. 79, 212–222).

Реброва, О. Є. (2011). Імідж та виконавський стиль вчителя музики в контексті педагогічної ментальності. Проблеми та перспективи розвитку української науки на початку третього тисячоліття: збірник наукових праць. Отримано з <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/548> (Rebrova, O.Ye. (2011). The image and performance style of a music teacher in the context of pedagogical mentality. Problems and prospects of the development of Ukrainian science at the beginning of the third millennium: Collection of scientific works. Retrieved from <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/548>).

Реброва, О. Є. (2019). Художньо-естетичні інновації мистецької освіти в підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва і хореографії. *Науковий вісник ПНПУ ім. К. Д. Ушинського*. Вип. 4 (129), 13–23 (Rebrova, O.Ye. (2019). Artistic-aesthetic innovations of art education in future musical art and choreography teachers' training. Scientific Bulletin of SUNPU named after K.D. Ushynsky. Vol. 4 (129), 13–23).

Сяо, Гуйян (2023). Актуальні проблеми навчання учнів-початківців гри на фортепіано в соціокультурному просторі України і Китаю. Scientific practice: modern and classical research methods: Collection of scientific papers "ΛΟΓΟΣ" with Proceedings of the IV International Scientific and Practical Conference, Boston, May 26, 2023. Boston – Vinnytsia: Primedia eLaunch & European Scientific Platform. P. 256 (Xiao,

Guiyang (2023). Actual problems of teaching students-beginners to play the piano in the socio-cultural space of Ukraine and China. Scientific practice: modern and classical research methods: Collection of scientific papers "ΛΟΓΟΣ" with Proceedings of the IV International Scientific and Practical Conference, Boston, May 26, 2023. Boston – Vinnytsia: Primedia eLaunch & European Scientific Platform. P. 256).

Пан, Сінюй (2019). Методика підготовки бакалаврів музичного мистецтва до формування аудіальної культури школярів засобами оркестрової музики (дис. канд. пед. наук). Суми. СумДПУ імені А. С. Макаренка (Pan, Xinyui (2019). Methodology of preparing bachelors of musical art to the formation of auditory culture of schoolchildren by means of orchestral music (PhD thesis). Sumy. Sumy SPU named after A.S. Makarenko).

Сюань, У (2020). Підготовка майбутніх магістрів музичного мистецтва до формування вокальної культури школярів засобами технології партисипації (дис. доктора філософії). Одеса. ПНПУ імені К. Д. Ушинського (Хуан, У (2020). Preparation of future masters of musical art for the formation of vocal culture of schoolchildren by means of participation technology (PhD thesis). Odesa. SUNPU named after K.D. Ushynsky).

Хе, Їн (2023). Формування методичної компетентності майбутніх викладачів фортепіано в процесі ансамблевого музикування (дис. доктора філософії). Одеса. ПНПУ імені К. Д. Ушинського (Heh, Yin (2023). Formation of methodological competence of future piano teachers in the process of ensemble music making (PhD thesis). Odesa. SUNPU named after K.D. Ushynsky).

Хе, Цзінї (2023). Формування художньо-проектувального досвіду майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі фортепіанної підготовки (дис. доктора філософії). Одеса. ПНПУ імені К. Д. Ушинського (Heh, Jinyi (2023). Formation of artistic-projecting experience of future musical art teachers in the process of piano training (PhD thesis). Odesa. SUNPU named after K.D. Ushynsky).

Чжоу, Є. (2020). Проєктування фортепіанної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до формування художньо-емоційного досвіду школярів (дис. доктора філософії). Одеса. ПНПУ імені К. Д. Ушинського (Zhou, E. (2020). Projecting of future musical art teachers' piano training to form the artistic-emotional experience of schoolchildren (PhD thesis). Odesa. SUNPU named after K.D. Ushynsky).

Ahmad Dasuki Mohd Hawari, Azlin Iryani Mohd Noor (2020). Project Based Learning Pedagogical Design in STEAM Art Education. *Asian Journal of University Education*, 16 (3), 102. Відновлено з <https://bit.ly/3R0iH80>.

Govers, E., Major, S., & Verburg, C. (2014). Project-based learning in visual arts and design: What makes it work? Redeveloping a traditional arts and design degree into a 21st century project based learning programme. Retrieved from <https://akoatearoa.ac.nz/research-register/list/project-based>.

Gude, O. (2013). New school art styles: The Project of art education. *Art EducAtion*, 66 (1), 6–15. Retrieved from https://www.academia.edu/7339745/New_School_Art_Styles_the_Project_of_Education.

Chaffin, R., Imreh, G., Lemieux, A.F., & Chen, C. (2003). Seeing the Big Picture: Piano Practice as Expert Problem Solving. *Music Perception*, 20 (4), 465–490. Retrieved from 10.1525/mp.2003.20.4.465.

Structure of future piano teachers' preparation to work with students-beginners on the basis of art innovation

Xiao Guiyang

Post-graduate Student of the Department of Musical Art and Choreography
State institution "South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky"
ORCID: 0009-0006-7345-7935

Olena Yevhenivna Rebrova

Doctor of Pedagogical Sciences,
Professor,
Department of Musical Art and Choreography
State institution "South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky"
ORCID: 0000-0001-7549-6811

The study is devoted to the problem of the phenomenon of future piano teachers' preparation to work with students-beginners on the basis of art innovation, which is the result of a systematic purposeful piano training of students of the first level of higher education, who major in specialties 025 Musical Art and 014 Secondary Education (Musical Art). The relevance of research is based on the analysis of the state of the problem in the socio-cultural, musical-educational environment of China and Ukraine.

The analysis of current studies on the problem is presented. It is theoretically substantiated and confirmed by practical observations that future piano teachers' preparation to work with students-beginners on the basis of art innovation is a professional integrated quality that meets their needs for teaching self-realization and ensures competitiveness in the labor market due to the fact that the ability to combine traditionally necessary methods of teaching piano with a developmental-educational resource of art innovation is already formed during the acquisition of higher education at the university.

The purpose of the article is to present the structural components of future piano teachers' preparation to work with students-beginners of different age groups based on art innovation. In accordance with the goal, the expediency of focusing the research on the following components and their functions is substantiated: "Motivation for teaching activity", which performs the function of teaching orientation of the motivational-professional sphere of the individual; "Orientation in traditional and innovative forms of teaching art", which performs an innovative-competence function; "Culture of art innovation in the artistic-communicative process of learning to play the piano", which performs a creative-communicative function; "Innovative-creative initiative in teaching activity", which performs an innovative-praxeological function. The structure of each component, their interrelationship is presented, the systemicity of the constructs' connections of each component is shown, which indicates the integrity of the investigated quality and its systemic nature.

Key words: future piano teachers, learning to play the piano, students-beginners, structural components, preparedness, professional training, functions, art innovation, innovative technologies.